

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Koepoortstraat 22

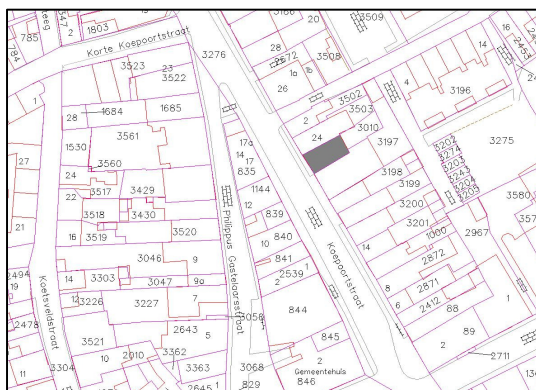
Monumentnummer : GM047

Straat : Koepoortstraat
Huisnummer : 22
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 AS

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 3010

Naam object : ---
Bouwjaar : XIXd, oudere kern
Bouwstijl : overgangsarchitectuur
Architect : nb
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 01-03-2013
Datum aanwijzing : 19-11-2013

Situering

Pand gelegen aan de Koepoortstraat in het noordelijk deel van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat met de voorgevel langs de straat en aan het trottoir. Tussen de voorgevel en het trottoir ligt een hardstenen stoep.

Opbouw

Tweelaags pand op rechthoekige plattegrond. Het pand is deels onderkelderd, heeft een begane grond, een verdieping en een zolder onder een omlopend schilddak. Slechts het voorste deel van het huis is onderkelderd.

Historie

De Koepoortstraat maakt deel uit van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw. De Koepoortstraat functioneerde als toegangsweg van en naar de Koepoort, die in 1673 in opdracht van koning Lodewijk XIV werd opgeblazen.

Beknopte bouwgeschiedenis

Afgaande op de kadastrale minuut stond hier in 1832 reeds een huis dat met een gang rechts verbonden was met een los achterhuis. Uit de periode vóór 1832 zal zeker de enkelvoudige, eiken zolder balklaag dateren. Het huis of alleen het achterhuis hebben eerder mogelijk behoord bij het adres Koepoortstraat 24. Het pand is in het laatste kwart van de negentiende eeuw ingrijpend verbouwd, waarbij de huidige voorgevel is opgetrokken en de kapconstructie werd vernieuwd. Mogelijk is toen het achterhuis gesloopt ten gunste van de tuin. Rond 1985 is het pand intern verbouwd en werd de voorgevel geschilderd, aanvankelijk lichtbeige met een bruine plint, later lichtblauw overgeschilderd met een grijze plint. In 2007 is het huis gemoderniseerd waarbij de keuken werd vernieuwd en reparaties aan de balkkoppen van de zolder balklaag zijn uitgevoerd.

Exterieur

Het huis heeft een lichtblauw geschilderde, gemetselde, bakstenen voorgevel op een grijs geverfde plint. Het metselwerk is uitgevoerd in kruisverband en gevoegd met knipvoegen. De gevel aan de Koepoortstraat wordt geflankeerd door twee vlakke, kolossale pilasters met ertussen de gevelopeningen van de drie vensterassen brede gevel. Ter hoogte van de wissel- en bovendorpels en op de verdieping ook ter hoogte van de onderdorpels zijn gecementeerde speklagen toegepast.

De gevelopeningen worden met aan de onderzijde licht getoogde strekken afgesloten en hebben houten lekdorpels. Op de begane grond links twee enkelruits schuifvensters met wisseldorpel. De vensters zijn alle voorzien van paumelles voor (verwijderde) persiennes en gesmede wervels om de zonneblinden in geopende toestand vast te zetten. De entree rechts in de gevel is voorzien van een paneeldeur uit het laatste kwart van de twintigste eeuw met gebosseerde vakken en een rond kussen in het middelste vak. Het bovenlicht boven een geprofileerd kalf is voorzien van een gietijzeren levensboom. Op de eerste verdieping drie schuifvensters met T-ramen en wisseldorpel. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdgestel bestaande uit een architraaf, een vlak houten fries en een geprofileerde kroonlijst op klossen. De architraaf en het fries zijn bij de pilasters omgekornist. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, opnieuw verbeterde Hollandse dakpannen. Centraal in het voorste dakschild is een klassiek vormgegeven dakkapel opgenomen met draairamen en erboven een tympaan. De zijwangen zijn bekleed met zink.

De achtergevel wordt deels omsloten door het achterhuis van het buurpand Koepoortstraat 20 waardoor de gevel smaller is dan de voorgevel. De gevel is geheel witgepleisterd en heeft op de begane grond twee openslaande deuren met een ongeprofileerd kalf en tweeruits bovenlicht. De deuren zijn voorzien van een bossingpaneel in het onderste vak en 3 x 4 ruiten in een houten roedenverdeling. De

opening wordt met een gepleisterde segmentboog ontlast. Links tegen de zijmuur van het buurpand een vlakke, opgeklampte deur in een kozijn met enkelruits bovenlicht. Op de verdieping boven de deur een zesruits schuifvenster met brede middenstijl dat eveneens tegen de zijmuur van het buurpand is geplaatst. Rechts twee schuifvensters met wisseldorpels en T-ramen. De vensters op de verdieping zijn voorzien van houten lekdorpels en omtimmerd met geprofileerde architraaflijsten. Boven de vensters zijn gestucte guirlandes opgenomen. De gevel is voorzien van een tweetal meegeschilderde staaftankers en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een bakgoot op overhoeks uitgestoken klossen. Centraal in het dakschild is een dakkapel met meerruits draairamen opgenomen.

Interieur

Kelder: De kelder wordt bereikt door middel van paneeldeur naar een gemetselde bakstenen trap onder de trap naar de verdieping. De kelder is voorzien van een met bakstenen gemetseld, witgepleisterd tongewelf met de kruin evenwijdig aan de straat. In het gewelf zijn twee meegemetselde koekoeken uitgespaard. Een kelderlicht is later toegevoegd. De kelder heeft een (oude) vloer van hergebruikte forse bakstenen en stukken hardsteen.

Begane grond: De constructie is nergens in het zicht. De indeling bestaat uit een brede hal rechtsvoor in de plattegrond met aan het eind twee getoogde doorgangen naast elkaar. Rechts de doorgang naar de verdieping, links een doorgang naar een gang met deuren naar de kelder en de bijkeuken. Dit vertrek is deels nog voorzien van witte cementtegels met zwart stervormig motief, mogelijk gelijk daterend met de voorgevel (ca. 1900). De vloer van de hal is recent belegd met historische cementtegels afkomstig uit een pand in Antwerpen. Links van de gang een woonkamer aan de straatzijde en een keuken aan de tuinzijde, van elkaar gescheiden door (in 2007 ingebrachte) suitedeuren. De woonkamer is geheel met modern plaatmateriaal afgewerkt, de keuken is voorzien van een stuc op riet plafond met cirkelvormig middenornament en een vlakgestucte kooflijst. Twee openslaande deuren geven toegang tot de tuin.

Eerste verdieping: Vanuit de hal voert onder een getoogde, stenen doorgang een grenen trap met een kwart naar de eerste verdieping. De plafonds van de vertrekken zijn in 2007 geheel vernieuwd als gevolg van onderhoud aan de zolder balklaag. Dit is een eiken, enkelvoudige balklaag zonder sleutelstukken. De constructie is door het weer aanbrengen van gipsplafonds nergens in het zicht. De indeling van de verdieping met de gang en opgang naar de zolder rechts en een kamer aan de voor- en achterzijde met een vertrek ertussen, toegankelijk via paneeldeuren met architraaflijsten, dateert mogelijk nog uit de negentiende eeuw. Het vertrek linksvoor is voorzien van een houten schouw met rijk gesneden consoles.

Zolder: een grenen trap voert met twee kwarten naar de zolder. De niet vloeiend verlopende aansluitingen van de handlijst en het aanwezige restant van een kuipstuk wijst op hergebruik van delen van de trap. Het middendeel van de trap heeft een gesloten leuning met gerend bossingpaneel. Op zolder zijn aan de straatzijde twee kamers afgetimmerd. In het achterste vertrek is de kapconstructie volledig in het zicht en bestaat uit een gordingenkap, die wordt opgevangen door een viertal grenen A-spanten met gepende en getoogde verbindingen. De constructie dateert uit het laatste kwart van de negentiende eeuw. Recent is het dakbeschot vervangen in vuren. De zolder is aan de straat- en achterzijde voorzien van een dakkapel.

Bouwdossiers

18-11-1985 wijzigen van de indeling op de begane grond en de achtergevel
24-05-2007 versterken balklagen

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Koepoortstraat 22 Doesburg*, 15-5-1990 (adviesnr. 57)
- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 196, 198

Waardering

Het pand dateert uit het midden van de negentiende eeuw met een voorgevel uit het laatste kwart van die eeuw en is op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de behouden gebleven onderdelen van de voorgevelarchitectuur in combinatie met de ligging in de straatwand, de achtergevel en enkele onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de indeling, het trappenhuis en de aanwezige kelder.

Pand van enig belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van enig belang als bewaard gebleven voorbeeld van sober baksteenklassicisme met elementen van neo-rennaissance, daterend uit het laatste kwart van de negentiende eeuw, met behoud van een oudere achtergevel.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als voorbeeld van een pand voor de gegoede burgerij uit de negentiende eeuw met een oudere kern.